

KARYS

Eina syki savaitėje

Kaina: 3 mėn. 15 auks.,
6 mėn. 30 auks., 12 mėn.
50 auks. Atskiri numeriai
1 auks. 50 skatikų.

Adresas: Kaunas, Laisvės Alėja 12 Nr. «Kario»
Redakcija. Telef. 90 Nr.

21 (157) Nr.

Kaunas, 1922 m. gegužės mėn. 25 diena.

IV metai.

Šalin apsnudimas.

(Straipnis diskusinis).

Mes, kariai, nepratę esame, anot žmonių kalbos, dantis patys sau ir kitas kitam užkalbinėti; atvirkščiai—mes turime visados ir visur, todėl ir pripratę prie to esame, bet kokiam pavojui stačiai į akis žiūrėti ir su bet koku priešininku atvirame kovos lauke susitikti.

Dabar laukų kovoms aptilus prieš mus stovi priešininkas—ne kas kitas, tik mūsų pačių snuduruojančios, menkėjančios, pradedančios pelėti dvasios. Ne kartą mėginame lengvu būdu—visokeriopais svaigalais—tas savo nabages dvasias sustiprinti, pakelti iš miego, sujudinti. «Mojau į viską ranka, ėmtau gerti,—reikia gi kuo nors smaginti dūšią, kad kūno nepamestų»—kartkartėmis tenka iš vieno kito išgirsti ir, deja, kai kada ir pačiam taip pasakyti ir pasielgti. Bet tučiuojau įsitikiname, kad niekais tokios pastandos nueina: juk jei į gėstančią žiezirbą imsime pūsti, tai ji tik greičiau sudegs ir žus. Reikia kitaip čia pasielgti. Reikia prisiartinti prie kupino, amžiais liepsnojančio, niekad negestančio, visiems, kas nori, netingi ir negaili pastangų, prieinamo žmonijos kilnios dvasios židinio ir iš ten pasisemti savo ir kitų dvasiai ir peno, ir smagurio, ir šėlimo, ir ramumo. Dvasios pakilimas, kurį tuo atveju patirsime, bus visai kitos rūšies, negu kad tas, kurį gyvename svaigalų pasigaudami. Noris draugams kariams, o sykiu ir sau, nuolat vis tai kartoti, be paliovos priminti, kad pagaliau įtikintum ir įsitikintum.

Tas mane ir skatina ir drąsina paduoti čia keltą praktinių minčių tuo reikalu, paimtų iš mano pranešimo, kurį teko padaryti pastarajame dalių švietimo komisijų suvažiavime.

Kad išvengus galinčių kilti nesusipratimų, čia tuojau ir pabrėžiu, jog kuopelės, būreliai, apie kuriuos toliau bus kalbama, negali ir neturi būti karalystė karalystėje, jog jie įvykdo ne kitaip, kaip su dalies vado žinia ir veikia, jam prižiūrint. Nes dalies vadas juk atsakomingas dalyje už viską be išimties asmuo. Ir dar pabrėžiu: tose kuopelės nei politikos šešėliui, ne tik ką politikai—partiniams dalykams, negali būti vietos, nes juk turime gi išsaugoti laisvos tėviškės pagrindą—kariuomenę, nuo to visa gera ryšančio siaubo—politikos. Paliksime ją tiems, kurie mėgsta ir nesidrovi bet kur ir bet kaip raustis, kapstyti ir žabinėti.

Kada koks nors žmogaus troškimas, noras gauti tokios pajėgos, kurią galima būtų sykiu su dainiumi lyginti su upės bėgimu. tada toksai noras ir

troškimas randa sau išeitį, kad ir kažin kokios kliūtyt būtų jam kelią pastojusios.

Norėtusi, kad mūsų draugai kariai tiek gerai suprastų ir persiimtų švietimo ir dvasios gyvenimo židinių kariuomenės tarpe sukūrimo ir palaikymo reikalingumu, kad tasai jų supratimas virstų visagaliu ir nesulaužomu troškimu. Tada beveik nebektų rūpintis tuo, kaip čia kariuomenės tarpe skleidus ir palaikius švietimo, dvasios lavinimo darną. Tasai visagalis troškimas lengvai atrastų kelius ir būdus.

Bet iš visko matyti, jog tasai dvasios lavinimo dalykas dar kol kas tokiu troškimu mūmyse nėra virtęs, nes, nežiūrint į gana palankias švietimo kariuomenės tarpe skleidimui apystovas, tasai švietimas eina ne per daug greita eisena. Tačiau ne mano šandien čia uždavinys propaguoti švietimo bei dvasios lavinimo reikalą mūsų karių tarpe. Aš tik noriu pasvarstyti klausimą, kaip geriau sutvarkius ir išnaudojus tris švietimo lavinimosi įrankius: paskaitas, lekcijas, knygynus.

Apie paskaitų bei lekcijų turinį ir temas čia nėra ko ir bekalbėti, nes koksai tik klausimas nuodugnai ir populeriai bus kieno nors išgvildentas, visados jis bus klausytojams įdomus ir naudingas. Be abejo, praktikoje lengviausia įkūnijamos bendro humanitarinio turinio lekcijos, nes į jas įdedama ne tiek specialių žinių, kiek savo asmens įsitikinimų, skonių. Taigi, manau, ir karių tarpe to turinio lekcijos bei paskaitos bus lengviausia įkūnijamos. Ir pasakyčiau, kad jos ko tik ir nenaudingiausios bus, nes tokių klausimų gvildenimas pakelia žmogaus dvasią aukščiau kasdieninio gyvenimo, verčia jį susimąstyti pagrindiniais pasaulio surėdymo dėsniais etc. Tačiau kol žemėje gyvename, reikia prie to žemiško gyvenimo ir taikintis, reiškia, nereikia užmiršti taipgi temų, gvildenančių ir kasdieninius žemės klausimus, kitais žodžiais tariant, nereikia užmiršti ir specialio mokymo klausimo. Kaip kariai, privalome būti susidomėję karo dalyku, jo teorija ir praktika. Taigi ir šis klausimas turi būti vienas iš pirmoje eilėje gvildenamų. Žinoma, gvildenamas jau nebe taip ir nebe tokiu mastu, kaip kad jis yra kasdien kokioje nors aikštėje gvildenamas, bet platesniu, bendresniu užsimojimu, kurs atidengtų plačius, kario uždavinių, pareigų, galimybių orizontus. Taigi taktikos, karo technikos, karo istorijos ir kitų visų karo mokslo klausimai turi rasti tose lekcijose ir paskaitose vieną pirmųjų vietų. Pergyventų dalies karytinių ir žygių ištyrinėjimas—štai irgi dėkingas ir įdomus, ir be galo naudingas visai daliai, o taiori

ir visai visuomenei klausimas. Be to, ir visų kitų specialių sričių nagrinėjimas ir tyrinėjimas visados turės pasisekimo ir bus įdomus. Tik atsidėjus reikia tuos tyrinėjimus ir nagrinėjimus atlikti, įdėti juosna kuo daugiausia sielos, jaunybės karščio, tada toksai nagrinėjimas ne tikai klausytojus patrauks, jis juos sužavės. Kalbėdamas apie lekcijų ir paskaitų turinį, dar manau ne pro šalį bus priminus, jog gera būtų

tučtuojau nelaukiant paskaitų ir lekcijų pagaminimo, įvesti dalyse bendrą skaitymą garsiai mūsų literatūros geresnių veikalų ir beletristikos. Berods, tai bus geriausias būdas pratinti neskaitančius, ar mažai teskaitančius kareivius prie skaitymo.

Tiek lekcijų ir paskaitų turinio klausimu.

J. U.

(Bus daugiau).

A. a. vyr. puskarininkis Akimas Sazonovas.

Atmintiniais 1919 metais, kada mūsų kraštui grėšė svetimoji letena, pilietis Akimas Sazonovas buvo vienas iš pirmųjų, kuris atsiliopė į vyriausybės atsišaukimą. Tvirtas buvo jo pasiryžimas, neilgas buvo jo ruošimasis. Apleidęs gimtąją Jonavą, jis atvažiavo į Kauną ir čia įstojo į 5-ąją gudų kuopą. Kiek pasimokęs, jis kartu su 1-ąja atskira gudų kuopa išvyko į šiaurės rytų frontą.

Vėlionis buvo pavyzdingu kareiviu ir fronte ir užpakaly. Jo nereikėdavo skirti pavojingai žvalgybai — jis patsai ėjo. Jame gyveno tų garbingų laikų karžygių dvasia, kada Kijeve ir Smolenske plevėsavo mūsų vėliavos, kada Maskva ir Ordenas drebėjo prieš Lietuvą.

Rugpiučio kovose ties Dinaburku Sazonovas neteko kojos. Išgulėjęs metus lazarete, jis pasilgo savo karo draugų, pasilgo laisvojo fronto gyvenimo. Neišlaikė karingoji širdis, ir 1920 m. vasarą Sazonovas grįžo į frontą, kur, pasiramsčiodamas ramentais, ėjo telefonisto pareigas. Vylies kryžius ir puskarininkio ženklai buvo jo užsitarnauta dovana. Pervestas iš gudų dalių, kaipo invalidas, į Karo Muzėjų, jis ištarnavo čia daugiau kaip metus ir gegužės 18 dieną žuvo benarstydamas rankinę granatą.

Atleisk mums, brangusai drauge, o tau teatleidžia Dievas.

Mjr. Ružancovas.

Gudų memorialas Genujos konferencijai.

(Žiūr. «Kario» 20 Nr.).

Amžinas Gudijos ryšys su Baltijos valstybėmis, į kurias yra linkusi ir rytų ir vakarų Gudija, yra sutrauktas.

Lenkija teisina savo Rygos sutartį, kad jis esąs būtinas reikalas sujungt visi rytų Eropos katalikai. Ir tai netiesa: nors didesnė Vilniaus gubernijos dalis yra

katalikai, bet užtai beveik visa Gardino gubernija stačiatikiška.

Rygos taika iš laikinos demarkacinės linijos yra padariusi valstybės sieną, ir ji virsianti tuo, kuo ji iš tikrųjų ir esanti dabar: karine lenkų—rusų fronto linija.

Su'artis, sudaranti tikrą padėtį, yra peržiūrėtina ir

Karolis Dineika.

Krepšiasvydis vyrams.

(Basket Ball).

(Galas).

V.

Žaidimą pradeda vedėjas arba rungtynėse teisėjas. Jis turi žiūrėti, kad žaidimas eitų dėsningai. Taisyklėms prasižengus, vedėjas sulauko žaidimą ir nutaria, kuriuo būdu pradėti, arba, jei yra reikalo, įsako iš naujo žaisti. Jo nutarimai visiems privalomi.

Žaidimo eiga maž daug tokia. Vedėjas iš centro meta kamuolį į viršų. Vienas viduriniųjų puolėjų (3) turi kamuolį paliesti — sakysim, kad kamuolys pateko vienam baltųjų 3 Nr. Tas greit meta jį baltajam 4 Nr., kuris vėl kamuolį bando paduoti pabėgėjusiam pirmyn į priešą pusę baltajam 5 Nr. Tuo

pat metu juodųjų sargas, sakysim, 2 Nr. šuoliu pašoksta pirmyn tarp baltųjų 4 ir 5 Nr. pagauna kamuolį, kuri tučtuojau paduoda juodajam 4 Nr. Tas vėl kamuolį permeta pabėgėjusiam baltųjų krepšio pusėn, juodajam 5 Nr., kurs laimingai pagavęs, kamuolį tiesiog, sakysim, pataiko baltųjų krepšin. Tuo būdu juodieji laimėja 1 akį. Čia paduotas tik vienas žaidimo eigos momentas ir tai pats paprasčiausias.

Krepšiasvaidžio žaidėjai turi visai atsiduoti partijos reikalams; visą savo uždavinį jie turi matyti tame, kad savo žygius suderintų su kitų partijos dalyvių tolygiomis pastangomis. Juo greičiau ir vikiau ku-

rios partijos žaidėjai moka padavinti kamuolį vienas kitam iš rankų į rankas, tuo daugiau jiem progos — laimėti žaidimą.

Žiemos metu krepšiasvydis gali būti žaidžiamas uždaroje, bet gerai išvėdintose salėse. Ribos pravedamos 2 aršinom nuo sienų.

VI. Taisyklės.

1. Burtu nulemiama, kuri partija gali krepšius pati rinkti.

2. Žaidimą pradeda vadovas, arba rungtynėse — teisėjas. Iš aikštės centro jis meta kamuolį tiesiai į viršų. Tuo pat būdu žaidimas pradėdamas kamuoliui patekus krepšin.

3. Teisėjo bei vadovo mestą į viršų kamuolį turi paliesti vienas viduriniųjų puolėjų, kuris stengiasi paduoti kamuolį saviesiems.

4. Kamuolys neturi būti laikomas rankose ilgiau kaip 3 sekundas.

keistina. Remtis jaja, maštant apie kokius nors ateities planus, yra tikra beprotybė, amžina klaida, nes Rygos sutartis yra neteisybė, padaryta Gudijai, ji panaši į neteisybę, padarytą 1772 m. pačiai Lenkijai.

Tokis teisių mindžiojimas yra padaręs Gudijai nuo pirmų didžiojo karo dienų nesuskaitomų nuostolių, dėl kurių ji nesiliovė protestavusi. Gudija vietoj kad džiaugtųsi taika tautos atgimimo prieglobstyje regi save nuteistą amžiais ir kurčiai kovoti prieš okupantus.

Negali būti pasaulio taikos jei bus neteisybė: išskirstyta Gudija.

Lig tik subyrėjo carizmo tvarka Rusijoje, Gudija, kada Lenkija dar nebuvo pasirodžiusi politikos arenoje, yra įsitaisiusi tautinę valdžią. Valstybė buvo sudaryta kaip „Demokratinė Gudijos Respublika“ su valdžios centru Minske. Valstybės priekyje buvo pastatyta „Respublikos Taryba,“ turėjusi uždavinį sušaukti „Gudijos Steigiamąjį Seimą,“ Demokratinė Gudijos respublika buvo pripažinta kaimynių valstybių: Lenkijos „Regencijos Tarybos,“ ir be to yra padariusi sutartį su Lietuva.

Nelaimėi, Gudija nepriklausoma neilgai išbuvo. Veikiai prasidėjo istorinė kova tarp Maskvos ir Varšuvos. Gudija pasijuto pasemta iš dviejų pusių. Ji nepajėgė atsispirti abiem pusėms ir po didžiojo karo pasijuto esanti vieta, kurią laikas nuo laiko paimdavo kovojančios kariuomenės.

Jau sueina septyneri metai, kai Gudiją alina karas ir tauta jau nepakelia jo kankinimų. Jei civilizuotos Europos tautos neįsikiš į rytų Europos reikalus ir nepasistengs iš šaknų išgydyti lenkų-rusų santykių, niekada gudų kraštas nepajėgs išsivaduoti iš naikinimo baisenybių, iš bado ir limpamų ligų.

Reikia išnaikinti amžina Lenkijos ir Rusijos karo padėtis; Gudija turi nustoti buvusi nesutikimų priežastim, bet tapti taikos saugotoja tarp dviejų besigalynėjančių tautų. Šito nebus, jei valstybių Genujos konferencija nepripažins, kad visos Lenkijos ir Rusijos pretenzijos į suverenės gudų tautos kraštą neturi jokio teisės pagrindo.

Lenkiją ir Rusiją negalima kitaip sutaikinti kaip tik pripažįstant nepriklausomą Gudiją šiais pagrindais:

I. Gudija yra kraštas, įgyventas tautos, kuri skiriasi nuo kaimynių tautų ir turi savo istoriją, papročius ir savo kultūrą. Kovos metu pasirodė gudų tauta sugebanti organizuotis; ji ir dabar kovoja dėl savo nepriklausomybės. Tas dalykas, kad Gudija buvo pasidalinta stipresnių kaimynų, negali būti išrodymu prieš Gudijos nepriklausomybės pripažinimą; jokia tauta, iškilusi po karo buvusios Rusijos teritorijoje, negalėtų išsilaikyti, kaimynų suremta iš dviejų pusių.

II. Gudija buvo nepriklausoma nuo X iki XIII amž., o paskui susijungė su Lietuva. Šiais laikais Gudija yra parodžiusi nepaprastą kuriamąją galią politikos ir kultūros dirvoje. Istorijos paminklai tai patvirtina. Gudija yra pasirengusi atnaujinti ryšius su Lietuva ir Baltijos valstybėmis šiokiu ar tokiu pavidalu.

III. Gudija, būdama tikroje prasmėje Baltijos valstybių „Hinterlandu“ (versmiakraščiu), pakankamai turi lėšų ekonominiškai savarankiškai gyventi.

Gudijos girių turtai siekia aštuonių—devynių milijonų ektarų (71 akras kiekvienam gyventojui); tai pakaktų Gudijos valstybiai ekonominiškai atsistatyti; Gudijos upės labai svarbios ir prekybos ir pramonės atžvilgiu, visai rytų Europai, joms naudoti reikia tik kapitalų. Durpių galima gauti 500 milijonų pūdų per metus; jos gali būti pramonės ir transporto paspirtis šalia baltojo anglio. Tarp ko kita kraštas gausiai turi linų, kurių metinis derlius būna nuo vieno iki penkių milijonų pūdų.

Demokratinės Gudijos respublikos valdžia tikisi, kad nei sovietų Rusija nei Lenkija nepasipriešins pripažinti Gudijos nepriklausomybę, juo labiau, kad jos, kaip ir kitos kalbėtos valstybės, laikydamosi tautų apsisprendimo teisės, yra iškilmingai Rygos sutartim pripažinusios nepriklausomą Gudiją.

Aišku, kad Rusija, kad ir kokia būtų jos valdomosi lytis, niekuomet nesutiks, kad Gudija būtų Lenkijos valdžioje, iš kitos pusės Lenkija juo labiau nenorės, kad sunaikindama Gudiją Rusija sustiprėtų ir netarpinai su ja susisiektų. Reikia pripažinti, kad abi pusės prisiims mintį įsteigti neitratę gudų valstybę.

Demokratinės Gudijos respublikos valdžia mano turinti pagrindo tikėtis, kad Lenkijos ir sovietų Rusi-

Šiai taisyklei prasizengus, vadovas sulaiko žaidimą ir sviedžia kamuolį į viršų toj vietoj, kurioj jis kamuolį buvo atėmęs.

5. Tolygiai elgiasi teisėjas, jei dėl kamuolio susivaržys du ar keli žaidėjai.

6. Kamuolys gali būti sviedžiamas bet kuria kryptim ir viena ar abiem rankom.

7. Kamuolė atmušimas kumščiu arba koja—bus klaida.

8. Kamuolį tegalime laikyti rankomis; kitoks kamuolio laikymas—klaidingas.

9. Nešti kamuolį draudžiama; vadinasi, niekas dalyvių negali kamuolį pagavęs bėgti ar eiti pirmyn juo nešinas. Kiekvienas turi kamuolį tuoj sviesti iš tos vietos, kurioj jis jį pagavo. Kiekvienas, kad ir mažas nuo šios taisyklės nukrypimas bus klaida.

Stovįs kamuolį pagautoj vietoj gali lengtis ir sukiotis, bet joku būdu negali nužengti nuo sustojimo vietos.

Pastaba: Išimtį šioj taisyklėj tesudaro tas atvejis, kai kamuolis pagautas bėgant. Bet ir tuomet žaidėjas turi tuoj mesti kamuolį kuriam kitam, arba sustoti.

10. Jei kamuolys perlekia šoninės bei galinės aikštės ribas, tai atgal į aikštę jį meta priešingos partijos žaidėjas. Kamuolį permetęs už ribų laikomas tas, kurs paskutinis jį palietė.

11. Krepšys bus „paimtas“, kai kamuolys į jį įmestas susilaikys jame.

12. Ta partija bus laimėjusi, kuri per iš anksto nustatytą laikotarpį daugiau kartu imes kamuolį krepšin.

13. Kamuolį pataikius krepšin žaidėjai vėl sustoja pradinėj, brėžiny parodytoj, vietoj.

14. Rungtynėse žaidimo laikas paskirstomas į dvi dalis paprastai po 20 minučių, su 10 minučių atvanga po pirmojo žaidimo laikotarpio. Po atvangos partijos keičiasi vietomis ir krepšiais.

15. Prasizengus kuriam dalyviui prieš 18—tą taisyklę, priešingoji partija gauna teisės „laisvam metimui“ krepšin. Su sviediniu stojamasi linijoje ab ir metama į krepšį. Metėjas negali pasitraukti nuo linijos ab, kol kamuolys nepateks krepšin, arba, jei nevykusiai mestas, nukris žemėn.

16. „Laisvai sviedžiant“ niekas žaidėjų be metėjo negali būti baudos aikštėje. Draudžiama kaip nors kliudyti metėjui. Jei „laisvai metant“ metėjas buvo kaip nors sutrukdytas, tai jam lei-

jos reikalai parodysią joms, jog reikia baigti tuščiai kovojus dėl Gudijos, kuri turėtų tapti bendra taikos dirva. Pripažinus Gudiją ir įsisteigus joje demokratinėi valdžiai, kuri pritrauks į kraštą kapitalą, ji pražys ir turės gaivinančios įtakos kaimynų kraštams.

Pripažinus Gudijos nepriklausomybę reikia laukti sumažėjant sovietų Rusijos ir Lenkijos biudžetus, kurie dabar be galo apsunkinti karo išlaidomis, nereikės pajėgų laikyti okupuotam kraštui ir abi šalys galės nusiginkluoti.

Suimant visa kas pasakyta demokratinės Gudijos respublikos valdžia prašo įnešti į Gudijos konferencijos programą straipsnį apie Rygos sutarties peržiūrėjimą ir, kaip peržiūrėjimo išdava, pripažinti nepriklausomos demokratinės Gudijos respubliką.

Demokratinės Gudijos valdžia giliai tiki, kad taikos ir teisybės principai viešpataus konferencijos nutarimuose, ir kad jos tėvynė galės laisvai atsidusti po nelaimių pritirtų per septynis karo metus.“

B. K. T.

Skitalec.

Baidarų vartai.

(Krimo legenda)

Taip pasakojo senas totorius...

Kada pirmasis žmogus puolė, — Alachas, įsirdęs, tarė baisųjį žodį:

— Eik šalin, netikėli, iš Edemo! Nuo šiol klaidžiosi nykiomis žemės dykumomis! Nuo šiol aš atimu tau nedrumstamo ramumo laimę! Nuo šiol už savo prakaitą tu tegausi sau duonos!

Alachas tarė — ir žmogus paliko puikųjį Edemą... nuėjo darbo ir vargų keliu... ir veikia dingo pasaulio erdves...

Kaip ir pirma, Dausa marguliavo kvapiausiais žolynais, puikiomis gėlėmis ir gražiosiomis palmėmis...

Kaip ir pirma, sruveno joje žemčiugo upeliai—ir maloniai dvelkėdamas skriejo zefiras.

Kaip ir pirma, šviesiai išpuoštų plunksnočių būriai giedojo joje savo garbinamas giesmes...

Bet Žmogaus nebuvo...

Bet Žmogaus — nebuvo, — ir visas tas puikumai atrodė miręs ir tuščias.

Iš aukšto savo sosto Alachas žvilgterėjo į pasaulio erdves...

Toli, toli nuo Edemo plotų pamatė jis Žmogų, — rūpesnio prispaustą ir vargo sulenktą.

Leistas gerovei, laimei, ramybei — triūso dulkėse ir laistė jas savo prakaitu.

Leistas buvo Dausos perlu, buvo patsai varginasis ir bejėgis žemės padaras.

• • •

Didelis liūdesys apėmė Alacho širdį..

Ir jo akyse sublizgo šilta ašara.

Sublizgo šilta ašara... — ir nukrito iš dangaus į tylias pasaulio erdves.

Ji pralėkė pro šviesias žvaigždes ir spindinčias planetas, pro debesius, plaukiančius virtinėmis, pro ugniakalnius, alsuojančius ugnimi...

Ji nukrito į kalnų grandinę, nuostabiai perkirto juos — ir išdegino tarp jų sau gilų ir platų guolį...

Ir ten, kur ji krito, — subangavo jūra — bedugnė, kaip Alacho liūdesys... ir mėlyna, kaip viltis, kur gimė iš to liūdesio...

• • •

Alachas žiūrėjo į nuostabią jūrą ir mąstė...

— Jis buvo mano kūrybos vainikas — ir puolė... Aš išvariau jį iš Dausos — ir mano baisus

džiama „laisvą metimą“ pakartoti. Jei „laisvai metamas“ kamuolys (šokra) nepakliūs krepšin, tai žaidimas tęsiamas toliau paprastu būdu kam nors kamuolį paėmus ir padavus draugam.

17. „Laisvai“ įmestas krepšin iš baudos linijos kamuolys, teikia vieną laimėjimo akį, o įmestas krepšin kamuolys pačiam žaidimo karšty—teikia 2 laimėjimo akis.

18. Žemiau minimos paklaidos duoda teisių priešingai partijai naudotis „laisvu metimu“:

- jei kamuolys (šokra) atmušamas kumščia arba koja.
- jei kamuolys laikomas ne tikta rankomis, bet kuriuo kitu būdu.
- jei kamuolį pagavęs žaidėjas neša jį ir
- jei kuris žaidėjas griebia, stumdo, sulauko bei darverčia prie-

šininką, ištraukia iš jo kamuolį ir, iš viso, imant, nemandagiai elgiasi, be to, tolygūs žaidėjai turi būti ir pašalinami iš žaidimo.

VII.

Kostiumai neturi varžyti kūno ir itin kaklo, krūtinės bei pilvo. Žaisti galima prieš valgant, arba pavalgus po 1½ valandos atvangos.

Žaidimo metu nevalia nei rūkyti, nei gerti. Ypač sušilus nieku būdu nereikia nieko šalto gerti. Kas sušilęs vartoja šaltą gėralą, — save žudo. Troškuliui esant, pakanka išplauti gerklę vandeniu.

Išprakitavus būtina reikiamai nušluostyti prakaitas, o jeigu galima ir apsitrinti šlapio rankšluosčiu arba drungnu vandeniu apsiplauti.

Žaisti nebojant svarbiausių igienos taisyklių yra žalinga.

Reikia vengti išsiplatinusio blogo įpročio pavargus tuoj gulti čia pat aikštėje ar kur kitur. Tatai galima daryti tik nusausinus sušilusį ir išprakitavusį kūną, be to ir prieš tai, reikia sureguliuoti širdies bei kvėpavimo veikimas švedų gimnastikos kvėpavimo ir atitraukos mankštymais.

Sunaudota literatūra: 1) Гимнастическія игры. Составилъ А. Скотакъ. 1915 г. Петроградъ. 240 pusl. 2) Лагранжъ Гигиена физическихъ упражненій. 3) Korbball zur Männer. Dritte Auflage, Verlag B. G. Teubner Leipzig u. Berlin 1913. Spielregeln des zentralausschusses zur Förderung der Vorsünd Jugendspiele in Deutschland.

sprendimas nepakeičiamas per amžių amžius. Bet, juk, jame nieko nekalbama apie žemės dausą? Dausa žemėje... O, tai bus taip gera... taip gerai! Juk, net nupuolusį ir atstumtą — aš myliu jį!...

Ir Alachas nusišypsojo...

Ir Alacho šypsena pralėkė pro šviesias žvaigždes ir spindinčias planetas, pro debesius, plaukiančius virtiniais, — ir ugniakalnius, alsuojančius ugnimi...

Ji nukrito į nuostabios jūros krantą — ir jis pasipuošė graikščiomis uolomis, vingiuotomis įlankomis ir gražiausiomis pakalnėmis...

Ir puikiai ir turtinai pražydo šlaitai ir pakalnės — ir ties jomis išsitiesė dangus — gilus, kaip Alacho liūdesys, ir žydras, kaip jo meilė...

Ar žinai, kame toji jūra?

Ar žinai, kame tasai jūros krantas?

Šviesią vidurdienio valandą, arba tylioje mėnesioje ateik pas Baidarų vartus — ir atidengtom akim pažiūrėk aplink, kiek tik galėsi apimti.

Pažiūrėk į tuos šlaitus, kur tarpsta žolės, į tas uolas — didingas ir galingas...

Pažiūrėk į tą vandenių skraistę, — išsiskleidusią be galo, be krašto...

Pažiūrėk į ta dangų, lepinantį vaiskia žydruma...

Ir jei pasigėrėjimas nesužibs tavo žvilgsnyje..

Ir jei džiaugsmas neapšvies tavęs..

Ir jei tavo širdis nepajaus Dievo.

Tada grįžk greičiau į vargo jungą, dulkių kelyje!

Ne tau buvo nušvitus Alacho šypsena!

Ne tau žybėjo jo ašara!

Taip pasakojo senas totorius...

Vertė Z.

Didžiojo karo atsiminimai.

Pirmoji žinia.

— Neseniai buvo atėjęs dešimtininko bernas ir liepė varyti arklius į miestelį peržiūrėjimui. Pasakojo, kad Prūsas paskelbęs Rusui karą... Kretingoje ir Palangoje, sako, jau mušasi.

— Koksai karas? Kas dešimtininkui apie tai sakė? — nustebau.

— Šiandieną, tėšė mamytė, dešimtininkas buvo Plungėje ir matė kažkokių ponus, parvažiavusius iš Palangos. Paskum valsčiaus raštinėje sužinojo, kad Prūsas paskelbė Rusui karą. Viršaitis liepęs visam valsčiui varyti į Plungę arklius peržiūrėjimui. Kurie tiks, tuos imslą karui.

— Tai vėjų kalba atsiliėpė tylėjęs kurį laiką tėvas.

— Arklius ne pirmą kartą peržiūrinėja. O kad kurie ponai parvažiavo iš Palangos, tai dar neraiškia, kad karas paskelbtas. Oai, ponams nepatiko Palangoje gyventi, todėl ir sugrįžo.

Tėvas pasikinkė tuoj arklius ir išvažiavo į Plungę. Mamytė nuėjo liuobtis, o aš išėjau į kiemą. Apie karą daugiau nebekalbėjome.

Pavakare atėjo kaimynė R—nė, visa apsiverkusi. Mamytės paklausta, ko verkia, atsakė:

— Kur neverksi, balandėli, kur neverksi! Rytoj mano sūnelis išvažiuoja į karą.

— O Jezau! Ar teisybė?

— Teisybė, balandėli, teisybė. Sugrįžo iš Plungės išbales kaip numirėlis. Klausiu: „Zeneli, kas yra? Ar sergi?“ „Ne, sako, nesergu, — į karą šaukia. Prūsas paskelbė Rusui karą.“

— Dievuliau, ką dabar darysime? — kalbėjo rankas laužydama mamytė.

Stengiausi ją nuraminti, sakydamas, kad tai tik gandai ir kad greičiausia jokio karo nėra ir nebus. Bet mamytė nenorėjo man tikėti.

Vakare atėjo kaimynas Meškauskis pasiteirauti naujienų. Jis nenorėjo tikėti karu ir saviškai aiškino netikėtą mobilizaciją:

— Valdžia tik bando žmones. Ji nori, kad žmonės būtų laiku prisirengę karui.

Meškausiu toji mobilizacija labai rūpėjo. Jis buvo atsarginis ir rytojaus dieną turėjo stoti į karuomenę.

Buvo jau vėlus vakaras, kada iš Plungės sugrįžo tėvelis. Jis buvo labai susierzinęs ir išbales. Mūsų arklių dar nepaėmė, bet toji žinia mus nė kiek nenuramino. Karo gandai visus slėgte slėgė.

Buvo jau po pusiaunakčio, kada nuėjome gulti.

Mobilizacijos diena.

Nuo pat ryto važiavo į Plungę eilės vežimų ne-lyginant į atlaidus. Važiavo pašauktieji atsarginiai, važiavo ir jų palydovai — tėvai, žmonos, vaikai, giminės. Važiavo ir stoikininkai, kurie turėjo nuvežti atsarginius į Telšius.

Miestelyje buvo tiek daug žmonių, kaip per šv. Joną.

— Taip netikėtai mus užklupo tas karas, — kalbėjo juodas vyrukas. Kad nors kiek būtume numanę, tai nors į Ameriką būtume išsprukę.

— Blogų laikų susilaukėme. Jau, tur būt, tokia Dievo valia, — pridūrė kitas.

— Tai vis tas ruskis kaltas, — prašneko iš kažin kur išlindusi bobutė. — Valdo svetimas žemes, o mes turime už jį kentėti. Kad jam...“

Bet pamąčius ateinant sargybinį bobutė nutilo.

Apie 11 val. atsarginiai susėdo į vežimus. Prasi-dėjo verksmai, klyksmai, aimanavimai.

— Atsarginiams išvažiavus, žmonės pradėjo skyrsty-tis. Tik kame — ne — kame kalbėjosi apie karą maži būreliai žmonių. Vienoje kitoje vietoje verkė motutė savo sūnelio, mergaitė savo mylimojo.

Pas Šliomą, kad būtų lengviau ant širdies, braukė kumpanijos „smalinę.“

Pirmieji šūviai. Žmonių ūpas.

Liepos 20 dieną pasigirdo patrankų griaudžioji-mas. Šaudė, matyt, iš rėto. Atgarsiai buvo labai silpni, panašūs į tolimą griaustinį.

*) Seneliai pasakoja, kad vieną kartą Prūsų karalius už-prašė Rusų karalių į kūmus. Rusų karalius pažadėjęs savo krikšto sūnui Kauno gubernijai. Prasidėjus karui, tamėlis žmo-nės manė, jog vokiečiai paskelbė rusams karą už tai, kad Rusų karalius nenorėjo atiduoti pažadėtąsias žemes.

Visi klausėmė domiai kiekvieno oro sujudimo, kiti net prikišę ausį prie žemės. Rodėsi, kad tuojau užgrius vokiečiai ir sumaišys viską su žemėmis. Šaudymas neilgai trūko, bet labai paveikė visus. Nebegalėjome nei miegoti, nei valgyti, nei dirbti!

Buvo patsai darbymetis. Rugiai buvo nukirsti, ir jau rengėmės valyti vasarojų, bet staiga užgriuvęs karas sustabdė visus darbus. Visi tik kalbėjosi apie karą ir vokiečius.

Trečią dieną po karo paskelbimo į Plungę atvažiavo kažkokia davatkėlė, kuri sakėsi pabėgusi iš Čenstakavos. Ji pasakojo, kaip žiauriai elgėsi vokiečiai su žmonėmis užėmę Čenstakavą. Jie surinkę miesto gyventojus, suguldę juos gatvėje ir per tą „žmonių tiltą“ joję vokiečių raitininkai ir kapoję kardais tuos žmones, kurie mėgino keltis.

Žmonės įtikėjo toms davatkos naujienoms ir visai neteko ūpo. Jei koks vaikinys ar mergaitė mėgindavo užtraukti dainelę, kad būtų linksmiau, juos tuojau senesnieji draudė:

— Mūsų broliai miršta, kraują lieja, o jūs, bėgėdžiai, linksminatės! Šiukštu!

Rekvizicijos.

Liepos mėnesio pabaigoje buvo gautas iš viršaičio įsakymas varyti į Mažeikius visus gyvulius „iki mažiausio viščiuko.“ Nepasiklaususiems grėsė karo teismas. Žmonės sujudo kaip bitės avilyje. Juk ūkininkui gyvulys tai viskas.

Vienas kitas spėliojo, kad, tur būt, įsakyta tik raguočius varyti. Bet viršaitis griežtai pareikalavo, kad būtų viskas „iki mažiausio viščiuko“ varoma.

Žmonės, pabugę, ėmė iš tikrųjų varyti viską, ką turėjo—ir karves, ir avis, ir kiaules. Vienas žmogelis, bijodamasis teismo, atvežė rekvizicijai net vištą su mažais viščiukais. Žinoma, nei tų avių, nei kiaulių, nei vištų su viščiukais rekvizicijai nereikėjo, nes jų valdžia visai nereikalavo, o tai buvo tik visokių „činauninkų“ prasimanymas. Atvežusieji gavo vežti gyvulius atgal, bet daugeliui jau jų vežti nereikėjo, nes kelyje išdėvė.

Žmonės suvarė tiek daug galvijų, kad tiesiog valdžia neturėjo jų kur dėti. Daug jų išdėvė, daug buvo išvogta, suspekuluota žydams.

Pagaliau buvo išleistas įsakymas rekvizicijas sustabdyti. Bet tas įsakymas, kiek teko girdėti, išgulėjo pas pristavą ant stalo keletą dienų. Tiems ponams buvo visai nesvarbu žmonių nuostoliai.

Rusų valdininkai, ir šiaip visada žiaurūs su mūsų žmonėmis, pasidarė karą paskelbus tiesiog nepakerčiami. Jie visokiais būdais kankino žmones, reikalaudami iš jų daug kartų daugiau, negu buvo vyriausybės įsakyta.

Mat, ponai norėjo gauti medalius „za userdije.“

Aprimstame.

Žmonės sako, kad ir šuo kariamasis pripranta. Pripratome prie naujų aplinkybių ir mes. Po kelių savaitių gyvenimas vėl įėjo į senas vėžes, nors toli gražu nebuvo jau toks, koks buvo prieš karą.

Visi nenoromis dirbo:

— Dievas žino, ar teks naudotis tuo savo darbu. Bet kol Dievas gyvus laiko, vis delto dirbti reikia.

Pasklydo gandy, kad valdžia atimsianti iš žmonių valgomuosius daiktus, nes bijanti, kad nepatektų vokiečiams. Bijodmiesi bado, žmonės pradėjo slėpti produktus žemėn.

Vieni slėpė, kiti vogė. Dažnai atsitikdavo, kad vienam ką nors slėpiant, kitas stovėjo kerčioje ir laukė, kol slėpėjas nueis. O jam nuėjus išsikasdavo užkastąjį turtą ir nešdavos namo.

Paskelbus karą, be galo viskas atpigo. Mat, iki karo daug įvairių naminių gyvulių ir paukščių išveždavo į Vokietiją. Prasidėjus karui, kelias į Prūsus buvo uždarytas, o gyvulių ir paukščių tais metais buvo daugiau, negu visada. Nesant pirkėjų, kainos staiga žymiai nukrito. Riebiausią žąsį galima buvo nupirkti už 40 kapeikų, veršienos svarui mokėjo 3—4 kapeikas, karvę, kuriai pirmiau mokėdavo 50—60 rublių, dabar galima buvo gauti už 10—15 rublių.

Įvairūs šmukleriai visokiais būdais prigaudinėdavo žmones gąsdindami juos rekvizicijomis, vokiečiais ir kitomis baisenybėmis.

(Bus, daugiau).

Gamuro draugas.

Teatro gyvenimas.

(Žiūr. Kario 20 Nr.).

Praeitais sezonais, kaip jau minėjau, Meno Kūrėjų Draugijai globojant teatrą buvo pradėtas vienu žymiausių mūsų poetų—Putino veikalas: „Valdovo Sūnus“

Šis veikalas fantastinis, ir pilnas viduramžiui charakteringų asmenų ir nuotykių, vaidintojams ir režisieriui yra labai dėkinga dirva. Įdomios dekoracijos, kostiumai, grimas ir vaidintojų savitas rolių atlikimas turėjo žiūrėtoją nukelti į kažkokį senų laikų, pasakingą pasaulį. Pati fabula yra sceninga, tik gal kai kurios dramatos vietos yra truputį išstetos, kai kurie paveikslai, kaip jau tuo metu buvo kritikų nurodoma, iš tikrųjų galima apleisti visai veikalo pagrindinės idėjos išvystymui nepakenkus.

„Valdovo sūnus“ turėjo žymaus pasisekimo ne tik dėl nurodytų aukščiau priežasčių, bet ir dėl gan sumanaus kai kurių aktorių savo rolių atlikimo. Senąjį valdovą, kurs tik primena laikus, kuomet jo vardą išgirdę priešai drebėjo, kaimynai gi ir artimieji lenkės vaidino n. K. Olinskis. Suorantama, kad šio ak-

toriaus technika, mokėjimas laikytis scenoje ir galių gale temperamentas, tarp kitų jaunučių vaidintojų, iš syk jį išskyrė. Greta jo pasižymėjo pirmųjų rolių vaidintojai p-lė Rymaitė, kuri šiame veikalas sugebėjo sukurti ryškų, nepamirštamą vaizdą jaunutės mylinčios ir kenčiančios mergaitės, — toliau seka p. V. Stepanavičius ir Dineika. Šie paskutiniai abu jauni aktoriai—pirmam daugiau sekas gilesnės dramatingos, antram lyringos, pasingesnės rolės, nuo pradžios sezono lig šiol padarė žymų progresą.

Po sunkesnio ūpo priesės direkcija pastatė linksma visuos didžiųjų miestų teatro nuolat, bent treji metai vaidinamą komedijėlę „Potašas ir Perlamutras“. Šis veikalas direkcijos sumanymo neapvylė ir tokį pasisekimą publikoje turėjo, kad virto tiesiog visokiems pamėgdžiojimams tema. Veikalas perkelia žiūrėtojus, į Ameriką į žydų emigrantų tarpą. Potašas ir Perlamutras du drabužių dirbtuvės savininkai kompanionai gyvena pakaitom tai kiek linksmesnes, tai

vėl komingai tragingas valandas. Pati fabula netiek čia svarbi, kaip pats dialogas, atskiri posakiai. Veikalo tipai, tačiau, apibrėžti gan aiškiai, ryškiai. Iš to seka, kad norint šį veikalą tinkamai atlikti reikalinga aktoriams gerai mokėti dialogą vesti, lengvai ir greit keisti ūpą. Mūsų aktoriai šį uždavinį gan sekmingai atliko. Patašas — Vanagaitis ir Perlamutras — Dineika savo linksnumu užkrėtė publiką taip, kad visą spektaklį buvo girdėti gardus publikos juokas. Centrinė rolė kirpėjos mis Goldman poniai Kybartavičienei — Vainiūnaitei irgi nusisekė. Būtinai reikia pažymėti — sumanų, prityrusį aktorių p. Petrauską, kurs vaidina vo net dvi roles — p. Kubertavičių — sukūrusi ypatingą amerikoniško „advokato vaizdą“, kuris ir bylas veda ir atstovauja įvairioms firmoms ir sukursto ne palankų jam dirbtuvėse streiką. Kiti vaidintojai sutartinai padėjo pirmiems sudaryti lengvą nusitikimą.

Ir štai po tos linksmos komedijos, kur buvo stengiamas tik neįsileisti nuobodžio nei į salę nei į sceną — statomas Ibseno kurinys! Heda Gabler.

Girdėjau vienas žilas žiūrėtojas, daug kartų įvairiuos teatruos tą patį veikalą vaidinant matęs, pasakė: Aš gerbiu juos (aktorius), jau ir už tai, kad jie ryžtasi Ibseną vaidinti.

Pasiryžimas vaidinti Ibseną ir liko tik pasiryžimu, nes vienintelį sykį Heda Gabler pastačius — tuo visas ir baigė. Spektaklis negalėjo pilnai nusisekti pirma visa ko dėl gan šabloninio jo veikalo įgyvendinimo. Atskiri momentai, atskiri vaidintojai vietomis buvo visai geri, tačiau apie visą spektaklį to pasakyti negalima. Heda — p-lė Bilskaitė jauna aktorė, pagtrtina drąsa pasiėmus tokią sunkią jos pečioms rolę vaidinti — išėjo silpnutė. Brako rolėje p. Glinskis buvo ryškus, efektingas, bet jam kažko dar trūko, kad iš karto atvaizduotų Ibseno dramos asmenį. Tik gal p. V. Stepanavičiui geriau sekės Eilertas Gebergas, ką

Juozas Žengė.

Šia naktį prigersiu aitringojo vyno.
Paleisiu sidabro svajones plaukyti,
Nuleidinsiu jūrą iš fosforo gryno
Ir vėjams paliepsiu bangas pataškyti.

Šią naktį jūratei Kastyčiu pabūsiu
Į gintaro rūmus įeiti mokėsiu.

Nors trumpas tai žygis ir marėms pražūsių,
Bet marių jūratę per amžius mylėsiu.

Šią naktį iš gintaro juoko ir burtų
Tarp šelstančių marių sau pyli statysiu.
Kad fosforo liepsnos man jūrą užkurtų
Tai šviesią ir gražią jūratę matysiu.

pastebėjo ir tuometinė kritika. P-lės Rymaitė ir Kurmytė ir Hedos vyras — p. Vitkauskas būtų, man rodos buvęs savo vietoje, jei pirmųjų rolių vaidintojai būtų kiek stipresni išėję. Ibseno veikalo vaidinimas buvo bandomasis žygis. Čia ryškiausiai pasirodė silpnosios aktorių pusės, čia paaiškėjo mūsų jaunos trupės jėgos ir visi galėjo įsitikinti, kad nežiūrint žymių trūkumų, kurių dauguma turėjo laikino pobūdžio, ši trupė galės reikalui esant vaidinti ir tokius sunkius veikalus kaip Ibseno dramos. Ypač dar džiugina ta aplinkybė, kad dauguma aktorių, kaip jau dėl atskirų asmenų buvau išsitaręs, daro greitą progresą.

Br-las.

Kitų valstybių armijos.

Latvijos karo pajėgos.

Armija. Bendras armijos skaičius — 19000 durtuvų, 600 kalavijų ir apie 70 artilerijos pabūklų. Latvių armija betarpiškai priklauso krašto apsaugos ministerio; generalis štabas yra ministerijos dalis. Karo laiku buvo vyriausio kariuomenės vado institucija, kuri šiuo tarpu panaikinta, bet, ištikus karui manoma vėl įsteigti. Vyriausias taktikos organizacijos vienetas — pėstinijos divizija, susidedanti iš 3 pulkų po vieną batalioną, lengvos artilerijos pulko, kavalerijos eskadrono, inžinierių kuopos ir padedamųjų skyrių.

Pėstinija. Latvių armijoje yra 4 pėstininkų divizijos ir 1 pasienių sargybos divizija. Divizijos turi atskirų Latvijos dalių vardus. Pulkai — eilės numerius ir miestų vardus.

Sudėtis sekanti:

I. Kurzemes divizija:

1. Liepojaus pėstininkų pulkas
2. Ventspilės " "
3. Jalgavos " "

II. Vidzemes divizija:

4. Valmarės " "
5. Cesu " "
6. Rygos " "

III. Latgailės divizija:

7. Siguldos " "
8. Daugavpilės " "
9. Rezeknės " "

IV. Zemgalės divizija:

10. Aisputės pėstininkų pulkas
11. Dobelės " "
12. Bauskės " "

Pasienių Sargybos divizija. (Robežsargų divizija)

1. Robežsargų pulkas
2. Robežsargų pulkas
3. Robežsargų pulkas.

Pulkuose taikos metu vienas batalionas susidedo iš 4 kuopų. Nuo mobilizacijos paskelbimo dienos iš kuopų formuojami batalionai. Be to, pulkuose yra kulkosvaidžių, bombosvaidžių ir štabo kuopa.

Pėstininkai apginkluoti įvairių sistemų šautuvais (rusų, anglų ir vokiečių). Kulkosvaidžiai — Maksimo ir Švarcloze sistemos. Rūbai daugiausia angliški, khaki spalvos.

Kavalerija. Kavalerijos — vienas pulkas, į kurį įeina 4 eilinių eskadronai, 1 kulkosvaigžių eskadronas ir 1 technikos eskadronas. Taktikos atžvilgiu kiekvienas eskadronas numeriu eilėje priskiriamas pėstinijos divizijoms. Ištikus mobilizacijai, eskadronai išsiplėčia į pulkus; numeracija pasilieka ta pati.

Kavalerija apginkluota karabinais (angliškais), ietimis ir kalavijomis. Kavaleristų rūbai papuošti lampasais ir etišketais.

Artilerija. Yra 4 lengvos artilerijos pulkai: 1 Kurzemės, 2 Vidzemės, 3 Latgalės ir 4 Zemgalės ir atskiras sunkiosios artilerijos divizionas (Smagas

artilėrijos divizionas). Artilėrijos pulkai priklauso atatinėkamoms divizionams. Artilėrijos pabūklai nevienodi, daugiausia — anglų 8,38 cm. lauko patrankos (18 sv.) 7,62 cm (3 colijų), rusų greitosios ugnies patrankos ir vokiečių 77 cm. patrankos. Ginklams taisyti Rygoje yra artilėrijos dirbtuvės. Artilėrijos puskarininkams paruošti — Rygoje yra instruktorių baterija.

Aviacija. Aviacijos divizionas susideda iš 3 lakiojamų eskadrių, iš kurių 2 kautynių ir viena mokomoji eskadrilė. Kautynių eskadrilės turi po 8 aparatus. Aparatai — angliški ir vokiški. Latvių lakūnų tarpe yra gerai prilyrusių pilotų.

Tankų ir Auto divizionas turi bendrą vadovybę. Jis susideda iš 4 šarvuotų automobilių ir 6 tankų, iš kurių 2 didesni apginkluoti viena patranka ir trimis kulkosvaidžiais, o 4 mažesni apginkluoti kulkosvaidžiais.

Sapiorų batalionas susideda iš 4 inžinerijos kuopų, kurios turi visokių technikos ir ryšių priemonių. Paskelbus mobilizaciją, kuopos priskiriamos atatinėkamoms divizionams numerių eilėje.

Be to, yra: Šarvuotų traukinių divizionas, elektrotechnikos divizionas, auto divizionas ir auto motociklų kuopa.

Jūros valdybos žinioje yra laivynas. Iš karo laivų „Virsaitis“ yra didžiausias: 200 pėdų (61,2 m.) ilgumo 75 p. platumo, 16—18 jūros mylių greitumo (per valandą). Apginklavimas numatomas: viena 4,5 colijų, viena 3,5 colijų toli šaunama patranka, dvi mažesnės, arti šaunamos ir viena specialė priešorlaivinė patranka.

Oficierių (lat. „Virsnieku“) kadras. Latvių oficeriai daugiausia iš rusų armijos, iš senesnių oficierių — žymi dalis yra išėjus gerą praktikos mokyklą rusų kare, ypač organizuojant „Latvių šaulių batalionus“ (Generolas Goppers).

Oficierių kadro paruošimui yra sekančios mokslo įstaigos: Karo mokykla Rygoje (Kara skola) turi skyrius: 1) pėstijos, 2) kavalerijos, 3) artilėrijos ir 4) inžinerijos. Viso apie 200 auklėtinių. Kursas—dviejų metų. Karo mokyklon priima baigusius vidurinę mokyklą. Neturintieji brandos atestato turi laikyti įstojamuosius kvotimus.

Pėstijos, kavalerijos ir artilėrijos oficierių pakartojamieji ir papildomieji kursai. Kursas 6 mėnesiai.

Artilėrijos oficierių kursai įsteigti papildymui teoretinių žinių.

Karo teisės kursai — teisininkų žinioms papildyti. Kursas — 6 mėnesiai.

Pusoficierių kadrai paruošti Rygoje yra pėstijos pusoficierių mokykla, vadinamasis instruktorių batalionas. Artilėrija turi savo instruktorių bateriją; kavalerija ir inžinerija turi atatinėkamas pusoficierių komandas.

Mokslas dėstomas rusų statutu, iš dalies pakeistu vokiečių instrukcijomis. Latviai uoliai seka lenkų armijos gyvenimą, norėdami gerai susipažinti su naujais mokymo ir organizacijos pagrindais, kad pasakui įvedus pas save prancūzų statutus (kautynių grupė).

Latvių armija yra perėjus taikos padėtin, ir tuo tarpu organizavimo periodas užbaigtas. Nuo savo gyvenimo pradžios yra padariusi nemažą pažangą tvarkos atžvilgiu. Europos armijų branduolys — kautynių grupė — latvių armijoje dar nepriimta; jos įvedimas priverstų perorganizuoti dabartinę kariuomenę.

Apskritai, latvių kariuomenė paviršutine išvaizda nedaro gero įspūdžio; oficeriai ne vienodai ir pusiau-civiliai apsirengę — neturi karinės išvaizdos. Dabartinė armija yra tiek maža ir be to taip užimta pašaliniais darbais (sargybomis), kad didesnių vienetų mokymo, ypač manevrų, didesniame maštabe daryti netenka.

L-tas Novickis

Sporto kronika.

— Gegužės mėn. pabaigoj Petrapilio futbolo klubas „Merkur“ žada rungtis su Berlino futbolo komandomis (III internacionalo) Vokiečių darbininkų sporto organizacijos pasiuntė Tarybų Rusų vyriausybei sekančio turinio protestą: „Proletarai žais su buržuais, tuo tarpu kai Berline daug yra darbininkų futbolo komandų. Sovietų vyriausybė privalo šį žaidimą tarp revoliucijinio proletariato ir vokiečių buržuazijos uždrausti, priešingu atveju jis (žaidimas) bus prievarta sutrukdytas.“ Į šį protestą atsakymo dar negauta.

Žinotinos smulkmenos.

- Vienam litre yra 20, 400 lašų vandens.
- Kvietiniai grūdai duoda 82% gramų miltų.
- 30.000 kvietinių grūdų sveria apie 1 kilogramą.
- Cukraus skonis jaučiasi tirpinyje 1: 228, o druskos — 1: 640.
- Grenlandijos banginis sveria apie 100.000 klg., t. y. maždaug tiek, kiek sveria 80 suaugusių dramblių.
- Kiekvienas voro tinklo siūlelis susideda iš 600 atskirų plonų siūlelių.
- Iki 1840 m. Prūsijoje gatvėse draudžiama buvo rūkyti.
- Pasaulyje yra 61 miestas su gyventojų skaičium didesniu kaip 1/2 milijono, iš jų 30—Europoje.
- Tiktai 609 mtr. aukštumoje oras yra visai tyras, be dulkių ir mikrobu susirgimų. Skaičius kiekvienam žmogui maždaug 9 dienos per metus.
- Vidutinio žmogaus gyvenimo laikas XVI amžiuje lyginosi 21 1/2 metams, gi XX amžiuje prieš karą — 49 1/2 metams.
- Iš normalaus žmogaus (4 1/4 pudų) organizme esančių taukų galima padaryti 15 svarų žvakių, o iš esančio anglio—75 grafito pieštukams stiebus prirengti.
- Didžiausias šaltis pastebėtas 1913 m. Verchojaske (Sibirije) — 67° R.
- Chemikų išskaičiavimu, viena tona jūros vandens turi 0,032—0,048 gr. aukso; imant vidutinį skaičių, 0,040 gr., ir priimant visų jūrų vandenį už 400.000.000 kub. angl. milių, gausime, jog jame randsi 75.000 tonų aukso (1 tona—1000 klg.—61 pud.).
- Suaugusio žmogaus kūne yra 20 šaukštukų druskos, 60 kasnelių cukraus ir 42 litr. vandens.

Šulcas.

Karo Mokslo Skyriaus leidinių sąrašas.

Eil. Nr.	Leidinių pavadinimas	Kaina	
		Kariams auks. sk.	Ne kariams auks. sk.
1.	Susitinkamų kautynių bruožai	25 —	35 —
2.	Užtaisų sprogdinimas su elektra	10 —	— —
3.	Vadovėlis sprogdintojams (material. d.)	15 —	— —
4.	Anatomijos ir fiziologijos vadovėlis	30 —	40 —
5.	Karo literatūros rodyklė	neparduodama	
6.	ženklai akies nuotraukoms ir kroki	3 —	— —
7.	Mūsų Žinynas 1 Nr.	20 —	25 —
8.	" " 2 Nr.	25 —	30 —
9.	" " 3 Nr.	30 —	45 —
10.	" " 1 (4) Nr.	30 —	45 —
11.	" " 2 (5) Nr.	35 —	50 —
12.	Raitininkams sprogd. vadovėlis	10 —	10 —
13.	Atskaitomybės vadovėlis (ūkio srities)	5 —	— —
14.	Iš kulkosv. šaud. kursas	1 —	— —
15.	Iš šautuvų šaud. kursas	1 —	— —
16.	Pėstininkų rik. kom. ir terminai	1 —	— —
17.	Pavyzdinga puskar. mokyklos progr. (1)	2 —	— —
18.	Lauko tarnybos statusas	4 —	— —
19.	Pamokymas Liet. arm. virš.	1 —	— —
20.	Pėst. naujokų per 8 sav. išm. programa (k)	2 —	— —
21.	Puskarininkų mokyklos progr.	2 —	— —
22.	Vokiečių 98 m. šautuvas	4 —	— —
23.	Pėstin. naujokų į 8 sav. išm. progr. (l.)	1 —	— —
24.	Ką kiekvienas kareivis turi žinoti apie artileriją	2 —	— —
25.	Drausmės statusas	3 —	— —
26.	Igulos statusas	4 —	— —
27.	Karo vald. kvostil programa	1 —	— —
28.	Pėstininkų kova lauke	1 —	— —
29.	Igulos statuto priedėlis	1 —	— —
30.	Kultūros bei šviet. sekc. progr.	1 —	— —
31.	Sausumos karo teisių ir būdų kodeks.	2 —	— —
32.	Laik. naujokų šauk. įstatai	1 —	— —
33.	Vokiečių rankinė granata su koteliu	1 —	— —
34.	Instrukcijos autošoferiams	5 —	— —
35.	Nustatymas pareigų ūkio srity	2 —	— —
36.	Uniformos pavyzdžiai	3 —	— —
37.	Limpamosios ligos	1 —	— —
38.	Azijos cholera	1 —	— —
39.	Plakatai „Kareivi, saugokis šnipų“	1 —	— —
40.	Blankai asmens liūdymams karininkams ir k. vald.	— 50	— —
41.	Karininkų klubų įstatai	2 —	— —
42.	Karių Kalendorius 1921 m.	6 —	— —
43.	Kariškių kalend. 1920 m.	2 50	— —
44.	Skaitymo vadovėlis	3 —	— —
45.	Mūsų nepriklausomybės šmeižikams	— 50	— —
46.	Karas su bolševikais	1 —	— —
47.	Sukilimas Lietuvoje	5 —	— —
48.	Laiškai kareiviams (brošiūr.)	3 —	— —
49.	Joninių naktis	1 —	— —
50.	Į kovą už laisvę ir žemę	1 —	— —
51.	Saulei šviečiant	1 —	— —

52.	Per kovą į laisvę	1 —	— —
53.	Ar mes patys vald. ar kitų būsime vald.	— 50	— —
54.	Iš neužmirštinios praeities	2 —	— —
55.	Kareivio garbė	1 —	— —
56.	Kariškas žodynėlis (Liet.-rusiškas ir rus.-liet.)	5 —	— —
57.	Knygoms iš knygyno išduoti bilietas	3 —	— —
58.	Karlagos aidai (Dainų rinkinėlis)	5 —	— —
59.	„Kario“ plakatai	5 —	— —
60.	Kas kiekvien. kar. žinotina	1 —	— —
61.	Rikiuotės statusas	5 —	— —
62.	Maksimo kulkosvaidis	4 —	— —
63.	Karo nutarimų santrauka. III kn.	neparduodama	
64.	Vadovėlis sprogdintojams. Medžiaginė dalis	10 —	— —
65.	Vadovėlis feldčeriams (Chirurg.)	15 —	— —
66.	Knygelė „Futbolas“	4 —	— —
67.	Knygelės „Iš bolševikų gadyinės Vilniuje“	2 —	— —
68.	Pėstin. rikiuotės statuto papildymas	1 —	— —
69.	Vidaus tarnybos stat.	10 —	15 —

Užsienių karo spauda mūsų karo knygyne.

Karo Mokslo Skyriaus Knygynas dabartiniu laiku gauna sekancius užsienių laikraščius ir žurnalus:

Vokietija

Savaitraštis „*Militär-Wochenblatt*“ (Berlynas),
dvi mėnesinis žurnalas „*Technik und Wehrmacht*“ (Berlynas),
„*Wissen und Wehr*“

Prancūzija

Dienraštis „*La France militaire*“ (Paryžius),
mėnesinis žurnalas „*La Revue d'Infanterie*“ (Paryžius),
„*Revue militaire générale*“

Belgija

Mėnesinis žurnalas „*Bulletin belge des sciences militaires*“ (Brussels)

Šveicarija

Dvisavaitraštis „*Allgemeine Schweizerische Militärzeitung*“ (Bazelis),
berlaininis laikraštis „*Schweizerische Vierteljahrschrift für Kriegswissenschaft*“ (Bazelis)

Lenkija

Dienraštis „*Polska Zbrojna*“ (Varšuva),
mėnesinis žurnalas „*Bellona*“ (Vašuva)

Čekoslovakija

Mėnesinis žurnalas „*Vojenské Rozhledy*“ (Praga)

Estija

Dvisavaitraštis „*Sõdur*“ (Talinas),
mėnesinis žurnalas „*Sõduri lisa*“ (Talinas)

Bulgarija

Einas 3 kartus savaitėje laikraštis „Народна Отбрана“ (Sofija)
savaitinis taikraštis „Отечество“ (Sofija)
mėnesinis žurnalas „Военен Журнал“ (Sofija).

Latvija

Dienraštis „Latvišas Karelwis“ (Ryga).

Iš to skaičiaus 8 leidiniai gaunami mainais už „Mūsų Žinyną“ ir „Karių“ visi kiti yra išrašomi.

Be to, bus gauti mainais už mūsų leidinius karo žurnalai iš Švedijos, Norvegijos, Danijos, Austrijos, Ispanijos, Italijos, Serbijos ir Suomijos.

Svarbiausių straipsnių, esančių gaunamuose žurnaluose, sąrašas paduodamas „Mūsų Žinyne“, skyriuje „Karo literatūros rodyklė.“

Mjr. R.

ŽINIOS

Lietuvoje.

— **Koperatyvų kongresas.** Š. m. 16 d. Karių klubo salėje prasidėjo II Lietuvos Koperatyvų Kongresas. Tęsėsi jis 3 dienas. Visi posėdžiai buvo gyvi. Svarbiausiu iš svarstamų klausimų, buvo žemės ūkio koperacijos klausimas, kuris ypačiai mus liečia.

— **Nauja Lietuvos liuterių konsistorija.** Prezidento š. m. balsuoto 1 dienos įsakymu, paskirtas Evangelikų liuterių kunigas Martynas Kibelka Lietuvos evangelikų liuterių konsistorijos prezidentu, ir Augustas vineris — viceprezidentu.

Lietuva ir užsieniai.

— **Lietuvos pripažinimas.** Gaunamomis žiniomis Lietuvos pripažinimo de jure klausimas kurį laiką yra svarstomas didžiųjų valstybių kabinetuose ir esąs arti palankaus mums išsprendimo. Viena draugingų Lietuviai vyriausybės iškelė Lietuvos pripažinimo klausimą, motivuodama tuo, kad priėmus Lietuvą Tautų Sąjungon ir pakviečius ją dabar esančion Genujos Konferencijon nebūtų tikslu atidėlioti jos pripažinimą de jure.

Laikas formaliam pripažinimui Lietuvos dar nenustatytas, bet tikimasi kad bus tai padaryta Aukščiausios Tarybos posėdyje.

— **Atstovas į Padovos iškilmės.** Gegužės m. 14—17 d. Universitetas Italijoje (vienas seniausių Europoje) iškilmingai švenčia savo 700 metų sukaktuvės. Oficialių pakvietimų Lietuvos vyriausybę atstovaus šiose iškilmėse Dr. Jurgis Šaulys, mūsų atstovas Italijoje. Lietuvos Universiteto atstovas p. Ivanauskas jau išvažiavo.

— **Tremtinių gražinimo sutartis.** Su Latvija pasirašyta tremtinių gražinimo sutartis. Apie gegužės 18—22 d. prasidės tremtinių gražinimas.

— **Pasirašyta prekybos sutartis su Anglija.** Tarp Lietuvos ir Anglijos vyriausybės pasirašyta provizorinė prekybos sutartis.

Ta sutartimi, abi valstybės gali laisvai vesti prekybą viena su antra.

— **Demarkacijos linijos byla Tautų Sąjungoje.** Gegužės 16 d. Tautų Sąjungos posėdyje buvo svarstyta neutralės zonos tarp Kauno ir Vilniaus klausimas. Hymans pasiūlė palikti neutralinę zoną, bet nutiesti joje administracinę liniją. Mūsų delegacija atsakė, kad ji dėl naujos linijos, ar ji vadinsis administracinė ar demarkacinė, nesutiks, nes Suvalku sutartimi jau yra nustatyta linija nuo Varėnos ligi Bastūnų.

Be to, Hymans siūlė, kad Lietuvos vyriausybė pakleistu areštuotus peoviakus.

Iš Vilniaus.

— **Oficierių elgimasis.** Vilniaus spauda skundžiasi dėl nemandagaus lenkų oficerių elgimosi su moterimis kavinėse, gatvėse ir šiaip viešose vietose.

— **Lietuvos žemė — lenkų kolonistams.** Į Vilniją atvažiuoja greitu laiku 50 tūkstančių lenkų kolonistų iš Vestfalijos, kuriems duos žemės išporceliuotų rusų savininkų dvarų.

— **Brangenybė kyta.** „Prijungus“ Vilnių prie Lenkijos, jo gyventojams pasidarė sunkesnės pragyvenimo sąlygos. Visi maisto produktai, o ypačiai duona, gerokai pabrango. Be to, pakelti ir įvesti nauji mokesčiai, pakeltas mokėsnis už elektrą ir vandenį ir įvestas už kralikus. Žadama taip pat reikalauti mokėsnio už kates.

— **Lenkų gimnazijos direktorius nusikaltėlis.** Be Švenčionių lenkų gimnaz. direktoriaus, suimtas dar Ašmenos lenkų gimnazijos direktorius, kuris Želigovskiui puolant Vilnių užsitarnavęs „Virtuti Militari“ ženklą, o dabar pasisavino valdžios pinigus. Jis pasirodė esąs Stančakas, baigęs tik pradėdamąją mokyklą.

— **Medžiagos gaisras.** Bieloviežo girioje lenkų okupacinė vyresnybė buvo priruošusi daugybę girių medžiagos ir suguldžiusi ją ties geležinkelio linija. Kilus gaisrui medžiaga sudegė. Gaisras sugadino Bologojo Siedlieco geležinkelio liniją nuo Čeremkos iki Annovkos stoties.

Druskininkų srityje taip pat sudegė girios sandėliai.

— **Lenkų šventės įkyrėjo.** Gegužės mėn. 3 dienos šventė nekaip vyko Vilniuje. Žmonės labai mažai ją domėjosi. Visą dieną ne tik žydų bet ir lenkų krautuvės buvo atidaros. Šventė tik valdininkai ir kdriuomenės dalys. „Dziennik Wileński“ tuo labai pasipiktinęs.

Užsieniuose.

— **Airiai valdosi patys.** Laisvosios Airijos vykdomoji valdžia dabar yra visai Airių rankose. Airiai valdo kariuomenę ir policiją. Be to, Airijos vidaus reikalai jau anglų nebevaldomi.

— **Paminklo nuėmimas.** Estų valdžia nuėmė Taline Petro I-jo paminklą. Žmonių susibūrimui išvengti, paminklas nuimtas naktį.

Estu tautininkai jau senai reikalavo nuimti tą paminklą ir ne sykį jau buvo pasikėsiniimų jį slapta nuimti ir panaikinti. Rusų tarpe paminklo nuėmimas sukėlė didelio nepasitenkinimo.

— Anglai nepripažįsta Vilniaus valdžios pasų. Kadangi Anglija nepripažįsta Vilniaus valdžios pasų, tai Lenkų užsienių reikalų ministerija nenori vizuoti Palestinos, Mezopotamijos ir Užjordanijos pasų.

— Geležinkelių konferencija Rygoje. Birželio mėn. 10 d. ruošama Rygoje geležinkelių konferencija.

Dalyvausią Latviai, Estai ir Rusai. Tos valstybės tarsi del susisiekimo darbo ir tiesioginio susisiekimo plano.

— Areštavimas garsus provokatoriaus. Neseniai Berlyne kriminalinei policijai pavyko susekti ypatingą „piktadarį, Erichą Anspachą. Del jo kaltės įvairių valstybių spaudoje, tarp kitų ir lenkų laikraščiuose, ne kartą buvo platinamos neteisingos žinios apie Lietuvos kariuomenės ginklavimąsi ir apie vokiečių ginklų persintimą į Lietuvą. Šis aferistas Erich Auspach pasaulinio karo metu teikdavęs už didelius pinigus Santarvės vyriausybėms pramanytų militarinio ir politinio pobūdžio žinių.

— Nesusipratimai tarp Latvijos ir Ukrainos. Pastaruoju laiku tarp Latvijos ir Tarybų ukrainos vyriausybės kilo nesusipratimas del pasirašytosios tarp tų valstybių sutarties. Latvija reikalauja, kad jai būtų atlyginta už padarytas tarybų vyr., Skoropadskio Denikino, Petliūros, Vrangelio ir kit. rekvizicijas, o Ukrainos vyriausybei padarytes rekvizicijas.

— Sidabro pinigai Estuose. Estų finansų ministerijoje nutarta įvesti metalinius pinigus. Pinigus muš užsieniuose iš naujo sidabro — melchjoro 1, 3 ir 5 markių monetomis.

Iš Genujos konferencijos.

— Vilniaus klausimas Genujos konferencijoje. Gegužės 10 d. Genujos konferencijos valstybės svarstė Lietuvių delegacijos balandžio 12 d. laišką Vilniaus klausimu. Lloyd George reikalavo jį svarstyti pirmoje subkomisijoje, o jei reikės — ir plenume. Lloyd George'o sekretorius spaudai paaiškino kad lenkai laiko Vilniaus sritį priešinga sutartimis li Tautų Sąjungos nusprendimui. Barthou priešinosi atiduoti šią klausimą plenumui bet sutiko perduoti jį pakomisijai, Faktą konstatavo klausimas įneštus pakomisijos dienotvarkėn.

— Atidėti penkiems mėnesiams. Čekoslovakijos ministeris pirmininkas Beneš pasiūlė atidėti Genujos konferenciją penkiems mėnesiams, nes dabar susivažiavime dalyvaujančios valstybės permažiai esančios pasiruošusios svarbių politinių ir ekonominių klausimų sprendimui.

Meno ir kultūros kronika.

— Vydūno paskaitos. Gegužės mėn. 24—26 d. atvažiuoja į Kauną p. V y d ū n a s, kuris turės paskaitas siomis temomis: 1) Tautų žuvimas ir atsigaivimas ir 2) Naujoji kultūra.

Kareivio Eimučio paminklo fondas.

Anksčiau paskelbta 1.607 auks. 50 s.

Kauno Karo Komendantūra:

1) Kap. Brazlulevičius	200 auks.
2) Pulk. Itn. Butkus	150 "
3) Kap. Augulis	100 "
4) K. v. Gukauskas	100 "
5) K. v. Švedas	100 "
6) K. v. Kovaliauskas	100 "
7) Kap. Išlinskis	100 "
8) Maj. Gabrėnas	100 "
9) Vyr. leit. Ugianskis	100 "
10) Kap. Mackeliūnas	90 "
11) K. v. Valteris	80 "
12) K. v. Karpenka	80 "
13) Eilinis Šiaučiulis	75 "
14) Grandinis Dabkevičius	70 "
15) Lt. Rudaitis	71 "
16) Grandinis Stasytis	55 "
17) Kapiton. Kuizinas	50 "
18) Martišauskaitė	50 "
19) K. v. Želakevičius	50 "
20) Viršila Žukaitis	50 "
21) Vald. Zauka	50 "
22) K. v. Augustauskas	50 "
23) Eilinis Januška	50 "
24) Lt. Goldbergas	50 "
25) Eilinis Pilickas	50 "
26) Leitenant. Keturakis	50 "
27) Viršila Bagdonas	50 "
28) Kapiton. Kjasevičius	50 "
29) Leitenant Kaufmans	50 "
30) Karinin. Pupeika	50 "
31) Leit. Skučas	50 "
32) Leit. Obelenis	50 "
33) Leit. Miškinis	50 "
34) Grandinis Arubraška	40 "
35) Leit. Šidlauskas	30 "
36) Eilinis Vogonis	25 "
37) Jaun. pusk. Mauruča	25 "
38) Grandinis Varekojis	25 "
39) Eilinis Repšys	25 "
40) Eilinis Merkys	50 "
41) Smulkesnių aukų	3.270 " 50 s.

Iš Kauno m. K-ros gauta iš viso 5.911 " 50 s.

42) Maj. Ružancovas	100 "
43) K. v. Penčila	100 "

Iš viso 7.719 auks.

Pranešimai.

„Daina“

„Paskutinių metų kovos ir vargai nustelbė vos kylančią mūsų dainą. Išnyko išsiblaškę būriai-chorai vieversiais po Lietuvą bepradeda čiulbėti. Laisvei, kaip pavasario saulei sušvitus, vėl vienas kitas balsas pasigirdo nedrąsiai, tyliai, lyg atbalsio nerasdamas, Gaingiau, drąsiau, sudainuoti reikia. Didesniu būriu, o!

nesne krūtine. Tat būrin mūsų, dainos mylėtojai! — taip 1920 metais kreipėsi į jaunimą, darbininkus, valdininkus, moksleivius, karių garsus mūsų iš Amerikos grįžęs kompozitorius, Stasys Šimkus. Ir jis neapsivylė. Jam pavyko sudaryti Kaune diktoką chorą, kuris nė vieną koncertą ir vakarą suruošė Kaune kariuomenės dalyse bei ligoninėse. St. Šimkui dėl kaikiurių priežasčių savo įsteigtą chorą apleidus, jo pradėtas darbas buvo tęsiamas toliau. Kai kurie jo choro dainininkai, nenorėdami, kad tas kilnus pradėtas darbas žūtų, šių metų pradžioje įsteigė savystovę „Dainos“ draugiją, kurios vyriausias tikslas — skleisti tarpe savo narių ir platesnėje visuomenėje dainos muzikos ir kt. meno idėjas, duoti progos apsireiškti gabiams mūsų tautos daininkams, padėti jiems pasiekti aukštesnio išsilavinimo arba specializuotis kurioje nors vienoje meno šakoje. Tam tikslui neturtingi gabūs „Dainos“ nariai gali būti šelpiami iš „Dainos“ izdo.

Šiuo laiku „Daina“ turi savo chorą, pil. Adomavičiaus vedamą. Choro bandymai vyksta Kauno Karių Klūbo salėje trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 val. vak. Mokinamasi įvairių gražių mūsų tautos dainų dainelių. Kas šventadienis žadama pradėti ruošti ekskursijas į gražias Kauno apylinkes. Birželio mėnesį ruošiamasi aplankyti Palangą. Š. m. gegužės 7 d. Kauno Karių Klūbo vaidilų kupelė ir „Dainos“ choras bendromis pajėgomis pastatė M. Petrausko „Užburtojo kunigaikščio“ operetę.

Tęsiamas darbas reikalingas paramos visų tų, kam yra brangi mūsų lietuviška daina, ypač jaunimo paramos, kuris turėtų nepamiršti tos dainos, kurioje užsiliko kitados mūsų pavergtos tautos dvasia bei ūpas; svetimų engėjų prispaustas kentė tada lietuvis; viską iš jo atėmė: laisvę spaudą ir t. t. ir t. t., bet negalėjo išrauti iš jo dainos, kuri giliai įleido šaknis į jo sielą. Dainoje lietuvis rado sau paguodos, nusiramini- mo. Tat ir pamylė jis savo dainą, kuri buvo vienintelis ištikimiausias jo draugas. Skambėjo, kartojo jos aidą platieji Lietuvos laukai ir miškai. Dar ir dabar kaimo lietuvis nepamiršta dainos ir niekad jos nebe- pamirš. Tik miesto jaunimui reikia susiprasti pamilti savo dainą, branginti mūsų tautos turtą bei garbę. Juk laisvei, kaip pavasario saulutei, sušvitus, turime parodyti visiems, kad esame pribrendę laisvai, nepriklausomai gyventi.

Tat būrin, mūsų dainų milėtojai. Drąsiau, ga- fingiau sudainuokim! Visi „Dainos“ kviečiami, visi laukiami!

„Dainos Valdyba“

Futbolo rungtynės.

Gegužio m. 13 d. įvyko futbolo rungtynės tarp N-jo pėst. pulko ir Panevėžio lenkų gimnazijos mokinių futbolininkų. Rungtynės išėjo lygiomis: abi pusi davė viena kitai po 2.

Keistnietis.

I Š Ė J O

MŪSŲ ŽINYNAS

KARO MOKSLO IR
ISTORIJOS ŽURNALAS

2 (5) num. — III tomas.

Leitenantas Tallat-Kelpša—Lietuvos topografijos bei kartografijos darbų klausimu. Generolas Radus-Zenkavičius—Priimtoji lenkų armijoje karo doktrina. Vabalas Gudaitis—Baimė ir kova su ja. Kapitonas Biržiška—Karo pedagogijos bruožai. Pulkininkas Betcheris—Prancūzijos ginkluotos pajėgos. K. Boleckis—Apie milicinę sistemą. Gen. Štabo Karin. Boleckis—Inžinerijos kariuomenės taktika. Pulk. Bobinskis—Trumpa apžvalga radiotelegrafo vystymosi ir jo taikinimo Vokietijoje pasaulio karo laikotarpy. Kapitonas V. Steponaitis—Atskiras lietuvių batalionas. Klaipėdiškis—Mažosios Lietuvos politikos veidrodis. *Istorijos smulkmenos:* 1. Kap. Biržiška—Dar dėl Žemaitijos seniūnų. 2. Maj. Ružancovas—Senas Didžiosios Lietuvos kunigaikštijos karo statutas. 3. Kap. B.—Lietuvos kariuomenės sudėtis 1780 m. 4. Maj. Ružancovas—Rusų karo topografijos darbai Lietuvoje pabaigoje XVIII ir prad. XIX amž. 5. Kap. S-tis—1812 m. kapai Lietuvoje. 6. Kap. B.—Pirmoji oro kelionė Lietuvoje. *Kritika ir bibliografija:* Kap. J. U. Kap. S-tis. E. B-is. J. Laurinaitis. Maj. Ružancovas.—Iš rusų karo literatūros. Kap. S-tis. J. Laurinaitis—Buvusios Rusijos atsiminimai. Kap. S-tis—Baltijos frontuose. Karo literatūros rodyklė.

Adresas: Kaunas, Laisvės Alėja, 12 Nr.

Leidėjas—Kr. A. M. Karo Mokslo Skyrius.

Redaktorius—Ltn. K. Kepalas.

Lietuvos Valstybės spaustuvė. Kaunas. Totorių gatvė Nr. 14.